

Tisza és Körber tanácskozása.

Bécs, október 24. Körber közös pénzügyminiszter ma reggel a Magyar Házban meglátogatta gróf Tisza István miniszterelnököt, akivel félórát tanácskozott. A miniszterelnök ezután Schönbrunnba hajtattott és kihallgatáson jelent meg a királynál.

Mi van a gyermekvédelemmel.

(Saját tudósítónktól.) Kedden közöltük Deér Mártának egy cikkét, amelyben a nagy lelkesedéssel megindított gyermekvédelmi mozgalom állítólagos megfeneklésének okait fessegeti. Szükségesnek láttuk, hogy ebben az ügyben dr. Turcsányi Imréhez, az állami gyermekmenhely igazgató-őorvosához forduljunk, aki a következő felvilágosítással volt szives szolgálni:

— Mi az oka, hogy a cikkíró a szegedi csecsemő- és gyermekvédelmi mozgalommal nincsen megelégedve? A cikkíró ezen egyetlen tételével osztozom, mert sem engem, sem más szakembert nem elégtetheti ki a mostani szomorú időkben a jelenlegi mozgalom és munkásság a gyermek- és csecsemővédelem terén, de elégedetlen lennék akkor is, ha az állam, hatóság és társadalom karöltve az eddiginek 100-szoros munkásságot fejtené ki. Mert érzem, mily nagy vesztesség a nemzetre csak egy, egyetlen egy csecsemő elvesztése. De kijelentem egyuttal, hogy — mérlegelve a háborúval kapcsolatos súlyos nehézségeket — állam, hatóság és társadalom városunkban megtette a kötelességét.

— A cikkíró a csecsemőápolásról szóló 10 parancsolatot teszi szóvá és azt állítja, hogy azok terjesztése nem történt. Több ezer példányban osztják a tudnivalókat a csecsemő ápolásáról és táplálásáról. Falragasz, röpcédulák, füzetek állandóan vannak szétosztás alatt s ha a cikkíró segédkezni akar a terjesztésben, rendelkezésére adok bármily mennyiségűt a papírdrágaság dacára.

— Miért maradtak el a tanyán a népszerű előadások? — kérdi a cikkíró. Megkezdjük és folytatni fogjuk. De itt is számolni kell azon nehézségekkel, melyek a háború következtében előálltak. Ma nem rendelkezhetünk annyi orvos előadóval, mint béke idejében; azt a cikkíró nagyon jól tudja.

— Azért nincs célszerű, csötlen szopós üveg a városban, mert az emberek a jó szopós üvegeket vásárolták épen a mi tanításunk révén és a gyógyszerházakban, drogériákban megmaradtak a rossz, célszerűtlen, csöves szopóka-üvegek. A gumimíhiány miatt a jó szopó üvegre nem szerezhető be a szopóka. De e tekintetben is megtettünk, amit lehetett. A hadügyminisztert megkerestük: engedélyezze megfelelő mennyiségű szopóka készítését a város közönsége részére. Remélhetőleg a megkeresésünknek meglesz az eredménye.

— A különféle külföldi csecsemőtápszerek behozatalát is beszüntették. E téren is megtettünk, amit lehetett. A külügyminiszter útján lépéseket tettünk, hogy minden külföldi csecsemőtápszert behozatala megengedtesse. Véleményem szerint a téren is eredményes lesz az eljárásunk.

— A cikkíró a hivatásos csecsemőfelügyelőket sürgeti? Én mindig azt tartottam, hogy a csecsemővédelem terén eredményes munkát csak akkor fejthetünk ki, ha a társadalmi munka mellett felelősségteljes, fizetett csecsemőfelügyelő is alkalmaztatnak. Szegeden a társadalom céltudatosan, tervszerűen, dícséretre méltó módon munkálkodik. Jelenleg városunkban

3 fizetett csecsemőgondozónő működik: a kath. nővédő egyesületben, a városi csecsemőgondozó intézetben és az állami gyermekmenhelyen. De talán megnyugtathatom a cikkíró, ha közlöm, hogy az állam egy éven belül az országban 350 hivatásos anya- és csecsemőfelügyelőt fog alkalmazni.

— Figyelmébe ajánlom a cikkírónak, töltsön csak egy napot a szegedi állami gyermekmenhelyen. Nézze végig a városi

A DMKE munkaterve.

(Saját tudósítónktól.) A DMKE legutóbbi közgyűlésén Scossa Dezső ügyvezető alelnök tudvalevőleg bemutatta az elnökség munkatervét. Sajnos, ez alkalommal még nem jutott szó a komoly kulturmunka méltatásának és bírálatának. Az hisszük azonban, hogy most már végleg lezárult a Demkében a személyeskedések terméketlen korszaka. Szolgálatot vélünk tehát teljesíteni, ha következőben ismertetjük azt a terjedelmes elaborátumot, amely Scossa a legközelebbi jövő teendőiről készített. Hátha sikerül a tárgyilagos kritika igazmondásával az egyesület életében lejátszódó komoly események részletes ismertetésével ismét annak a célnak biztosítani a közönség érdeklődését, amelynek szakadatlan szolgálataért a DMKE megalakult. A munkaterv főbb vonásaiban a következő:

— Alapszabályaink 20. §-a értelmében a közgyűlés megállapítja vagy módosítja az egyesület munkatervét. Ilyen munkaterv eddig nem terjesztett a közgyűlés elé, miért is azt legjobb tudásunk és igyekezetünk alapján a következőkben van szerencsénk bemutatni.

A Délmagyarországi Magyar Közművelődési egyesület célja az alapszabályok 4. §-a szerint Délmagyarországon a magyar nemzeti szellemet ápolni, erősíteni és fejleszteni, a magyar nyelvnek, mint az állam nyelvének ismeretét terjeszteni s általában a magyarság közművelődési és közgazdasági megerősítését munkálni. Amennyiben szükségesnek és célszerűnek mutatkozik, a közjólét előmozdításán emberbaráti intézmények támogatása útján közreműködni.

E cél elérésére az egyelőre ténykedési körébe vont Arad, Bács-Bodrog, Békés, Csanád, Hajdu, Krassó-Szörény, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Temes és Torontál vármegyék, Budapest székesfőváros és Debrecen város területén pénzerejéhez képest népinternátusokat, nevelőintézeteket állít föl, illetőleg — tekintet nélkül azok jellegére — segít. A hazafias szellemben működő és a magyar nyelv terjesztésében érdemeket szerzett óvónőket, tanítókat, valamint a magyar nyelv elsajátításában kiváló előmenetelt tanúsított tanítókat jutalmazza. Szegény tanulókat tankönyvekkel és ruházattal lát el és támogatja a hasoncélú egyesületeket, gyermekeket helyez el magyar vidékeken. Támogatja a magyar színészetet. Magyar ifjúsági egyleteket dalos- és olvasó-köröket, magyar közművelődési, nevelési és társadalmi intézményeket és népkönyvtárakat létesít és segít. Amennyiben anyagi ereje engedi, új népiparágakat honosít meg, ipar és kereskedelem fejlődését elősegíti s az e célt szolgáló intézményeket támogatja és létesíti. Kutatja a kivándorlást előidéző okokat és célszerű telepítésekkel közreműködik azok megszüntetésén; szóval — feladatának betöltésére minden törvényes eszközt felhasznál.

A letelt évek munkája a megalapozás, az egyesület törekvéseinek megismertetése, az érdeklődés felkeltése volt és most, hogy a lé-

csecsemőgondozó-intézet rendelkezéseit. Szerencsétlenül a betegsegélyző pénztár helyiségében és nézze a csecsemő-rendeléseimet és csecsemő-bemutatókat, ahol nemcsak rendelést nyújtunk, de ingyen adunk mindenkinek tejet, tápszert, theát is, aki arra reá van szorulva.

Kérdezze meg az itteni egyesületek vezetőit, akik a csecsemővédelemmel foglalkoznak és akkor a cikkíró ur talán újra kap kedvet, hogy munkatársul szegődik.

tesített intézmények által nagyjában megalakítottak az egyesület keretei, minden törekvésnek arra kell irányulnia, hogy e keretet tevékeny élet és hatékony kulturmunka töltsse be és biztosítva legyen, hogy az egyesület törekvéseinek a legtávolabb eső zugban is legyenek szószólói és lelkes munkatársai.

Az egyesület jövőbeni tevékenységének irányát az eddigiekből leszűrődött tapasztalatok és a rendelkezésre álló anyagi erők mutatják, miért is a munkaterv kidolgozásánál figyelemmel kell lennünk mindarra, ami eddig történt és reá mutatni mindarra, ami iniciálva van.

(Osztályok és fiókok.)

Az egyesület megalkítása idején meleg érdeklődés mutatkozott a tömörülésre, úgy, hogy az egyesület akkor még csak 8 vármegyére terjedő területén 7 vármegyében, 10 törvényhatóságban osztály és 6 megyében 21 fiók alakult. Ezek működése azonban alig hagyott nyomokat és számuk is az idők folyamán megfogyatkozott, úgy, hogy ma, amikor pedig már az egyesületnek a területe 12 vármegyére terjed ki csupán Makón, Debrecenben, Újvidéken, Szabadkán, Lugoson és Zomborban működnek DMKE osztályok és Fehértemplom, Nagykikindán, Palánkán, Titelen és Vingán DMKE fiókok.

Arra kell tehát mindenek előtt törekedni, hogy a tagok száma megszaporíttassék és minél több fiók és osztály alakuljon az egyesület területén és hogy a létezők minél szélesebbkörű kulturmunkát végezzenek. E célból elnökség ismertette törekvéseit és felhívta az osztályokat és fiókokat tevékeny munkára, aminek annyiban meg is lett az eredménye, hogy az újvidéki és zombori osztályok újból alakultak, Pancsován a Gromon Dezső egyesület mint a DMKE osztálya hozzánk csatlakozott, a tagok és alapítók számát is emelni sikerült és az akció is visszhangra talált, a mit a területünkön levő községeknél indítottunk arra nézve, hogy azok kulturális céljainkra költségvetésükben évenként némi segélyt biztosítsanak, amivel szemben egyesületünk az iskolán kívüli közoktatás terein könnyítene, amelyek a községekre hárítottak. Ma már Aradmegyében 11, Bácsmegyében 51, Békésben 17, Biharban 6, Csanádban 7, Csongrádban 14, Hajdúban 7, Jász-Nagy-Kun-Szolnokban 10, Krassóban 22, Pest megyében 91, Temesben 20, Torontálban 69 község részben alapító, részben rendes tagja v. állandó segélyezője egyesületünknek, 4—5000 taggal, sajnos, nem lehet valami jelentős kulturmunkát csinálni, kivált ha tudjuk azt, hogy egyesületünknek csakis az e részben remélhető tagsági díjak (amelyek egy része be sem folyik, másik része pedig az osztályoknak és fiókoknak van visszabocsátva) és az alapítványi tőkék kamatai használhatók fel erre ac élra, miért is gondoskodni kellett oly intézkedésről, ami az egyesület munkálkodásának széles alapjait törekvéseinek támogatását nagy arányban biztosíthatja.

(A tanítóegyletek csatlakozása.)

Teljesen új keletű az egyesület elnökségének az az akciója, hogy a hazafias tanítókat a DMKE-vel való együttműködésre bírja. A bácsbodrog vármegyei általános tanító-